

**Полтавська державна аграрна академія**

## **МАТЕРІАЛИ**

**47-ї науково-методичної конференції**

**викладачів і аспірантів**

**«Науково-методичні засади системи забезпечення якості  
освітньої діяльності»**

**15-16 березня 2016 року**

**м. Полтава**

УДК 378.147

ББК 74.58

М 34

Редакційна колегія:

**Шульга Л. В.**, керівник навчального відділу, доцент кафедри маркетингу,  
к.е.н., доцент,

**Стрюк В. В.** – методист навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Комп'ютерна верстка – **Браславець Т. М.**

*Відповідальність за правильність наведених статистичних даних,  
фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез*

**М 34** Матеріали 47-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Науково-методичні засади системи забезпечення якості освітньої діяльності». – Полтава: РВВ ПДАА, 2016. – 232 с.

УДК 378.147

ББК 74.58

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 11 |
| Активні методи навчання як засіб підвищення якості освіти у вищій школі<br><b>Подлєсна Г. В.</b> , доцент кафедри філософії, історії та педагогіки,<br>к.психол.н., доцент.....                                                                                                                                                                                                                | 11 |
| Використання активних методів навчання на практичних заняттях при підготовці фахівців ветеринарної медицини<br><b>Замазій А. А.</b> , професор кафедри патологічної анатомії та інфекційної патології,<br>д.вет.н., професор.....                                                                                                                                                              | 14 |
| Дистанційна освіта студентів : від заочних курсів до вебінарів<br><b>Шенгерій Л. М.</b> , професор кафедри вищої математики, логіки та фізики,<br>д.філос.н., професор.....                                                                                                                                                                                                                    | 16 |
| Євроінтеграція науки і освіти у ВНЗ<br><b>Горб О. О.</b> , доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, к.с.-г.н., доцент, <b>Тараненко А. О.</b> , старший викладач кафедри землеробства і агрохімії, к.с.-г.н.....                                                                                                                       | 18 |
| Короткий огляд «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти»<br><b>Костенко О. М.</b> , проректор з науково-педагогічної роботи, професор кафедри безпеки життєдіяльності, д.т.н., професор .....                                                                                                                                                  | 19 |
| Методичні засади системи забезпечення якості вивчення дисципліни «Відходи тваринництва та їх переробка»<br><b>Поліщук А. А.</b> , декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, д.с.-г.н., професор, <b>Улянюк С. О.</b> , завідувач кафедри годівлі та зоогігієни сільськогосподарських тварин, к.с.-г.н., доцент.....                                         | 24 |
| Особливості управління якістю вищої освіти в Україні<br><b>Помаз О. М.</b> , доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент, <b>Шульженко І. В.</b> , доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент.....                                                                                                                                                                                              | 26 |
| <b>СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 28 |
| Викладання гідрохімії в сучасній екологічній освіті<br><b>Крикунова В. Ю.</b> , доцент кафедри загальної та біологічної хімії, к.х.н., доцент, <b>Колеснікова Л. А.</b> , старший викладач кафедри загальної та біологічної хімії, к.с.-г.н.                                                                                                                                                   |    |
| Використання аудіовізуальних засобів, як фактор підвищення ефективності підготовки фахівців-агрономів<br><b>Коваленко Н. П.</b> , доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, к.с.-г.н., доцент, <b>Поспелова Г. Д.</b> , доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, к.с.-г.н. .... | 29 |
| Застосування міжнародної системи одиниць для вираження складу систем в хімічному аналізі<br><b>Плаксієнко І. Л.</b> , доцент кафедри загальної та біологічної хімії, к.х.н., доцент.....                                                                                                                                                                                                       | 32 |
| Значення екологічних стежок у формуванні екологічного світогляду студентів<br><b>Писаренко В. М.</b> , професор кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, д.с.-г.н., професор, <b>Піщаленко М. А.</b> , доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, к.с.-г.н., доцент .....               | 34 |
| Значення навчальної практики з дисципліни «Загальна екологія» на прикладі РЛП «Диканський». <b>Шерстюк О. Л.</b> , асистент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, <b>Пономаренко С. В.</b> , ст. викладач кафедри екології, охорони навколишнього                                                                                          |    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| дисциплін, д.т.н., професор, <b>Яхін С. В.</b> , доцент кафедри загальнотехнічних дисциплін, к.т.н., доцент .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 157 |
| Особливості суміщення дисциплін при укрупненні освітніх модулів<br><b>Дмитриков В. П.</b> , професор кафедри машин та обладнання АПВ, д.т.н., професор,<br><b>Головко О.В.</b> , магістр .....                                                                                                                                                                                                                                                                             | 159 |
| Підвищення кваліфікації технічних кадрів на селі – шлях до популяризації інженерної освіти<br><b>Падалка В. В.</b> , доцент кафедри машиновикористання і виробничого навчання, к.т.н., доцент .....                                                                                                                                                                                                                                                                        | 161 |
| Підвищення якості знань студентів при вивченні дисциплін професійного спрямування<br><b>Арендаренко В. М.</b> , професор кафедри машин та обладнання АПВ, к.т.н., доцент,<br><b>Лавренко В. В.</b> , старший викладач машин кафедри машин та обладнання АПВ,<br><b>Кривонос С. М.</b> , старший викладач кафедри машин та обладнання АПВ .....                                                                                                                             | 163 |
| Планування і моніторинг навчальної діяльності студентів у системі Moodle<br><b>Флегантов Л. О.</b> , професор кафедри вищої математики, логіки та фізики, к.ф.-м.н., доцент, <b>Горда І. М.</b> , доцент кафедри вищої математики, логіки та фізики, к.пед.н., доцент .....                                                                                                                                                                                                | 165 |
| Практична підготовка студентів на кафедрі машиновикористання і виробничого навчання як запорука якості освітніх послуг. <b>Ляшенко С. В.</b> , доцент кафедри машиновикористання і виробничого навчання, к.т.н., доцент .....                                                                                                                                                                                                                                              | 167 |
| Розвиток пізнавальної активності у студентів у процесі вивчення дисципліни «Основи технічної творчості»<br><b>Прасолов Є. Я.</b> , професор кафедри безпеки життєдіяльності, к.т.н., доцент,<br><b>Лапенко Т. Г.</b> , доцент кафедри безпеки життєдіяльності к.т.н., доцент .....                                                                                                                                                                                         | 169 |
| Формування інженерного мислення у студентів в умовах реформи вищої освіти України<br><b>Сакало В. М.</b> , завідувач кафедри машиновикористання і виробничого навчання, к.т.н., доцент, <b>Мінькова О. Г.</b> , асистент кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій .....                                                                                                                                                                                 | 171 |
| <b>СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 174 |
| Акмеологічні технології у вищій школі як засіб підвищення якості освіти<br><b>Ільченко А.М.</b> , доцент, кафедри філософії, історії та педагогіки, к.пед.н., доцент .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 174 |
| Використання першоджерел як необхідна умова якісного викладання історії економіки та економічної думки<br><b>Дорогань-Писаренко Л. О.</b> , декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент,<br><b>Литвин О. Ю.</b> , доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент, <b>Чип Л. О.</b> , доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент ..... | 177 |
| Вплив змін у законодавстві України на якість вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік»<br><b>Черненко К. В.</b> , старший викладач кафедри бухгалтерського обліку, к.е.н. ....                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 179 |
| Досвід проходження виробничої практики студентами аграрних вузів Франції<br><b>Лихопій В. І.</b> , старший викладач кафедри фінансів і кредиту .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 181 |
| Курсове проектування як інструмент самостійної роботи та наукового пошуку<br><b>Левченко З. М.</b> , завідувач, професор кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н., доцент, <b>Дугар Т. Є.</b> , доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н., доцент,<br><b>Гринь В. І.</b> , старший викладач кафедри організації обліку та аудиту .....                                                                                                                       | 183 |
| Методи оцінки знань студентів при вивченні облікових дисциплін<br><b>Єрмоласва М. В.</b> , професор кафедри бухгалтерського обліку, к.е.н., доцент .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 186 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Необхідність написання випускної роботи здобувачами вищої освіти ступеня «Бакалавр» в контексті виконання проєкту «Тьюнінг».                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |     |
| <b>Зоря О. П.</b> , доцент кафедри фінансів і кредиту, к.е.н., доцент, <b>Безкровний О. В.</b> , доцент кафедри фінансів і кредиту, к.е.н., доцент .....                                                                                                                                                                                                                                                                       | 186 |
| Розвиток когнітивних здібностей студентів у контексті підвищення якості освіти                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |     |
| <b>Трушина А. Ю.</b> , асистент кафедри бухгалтерського обліку .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 189 |
| Складові системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |     |
| <b>Тютюнник С. В.</b> , доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н., доцент, <b>Романченко Ю. О.</b> , доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н., доцент, <b>Пилипенко К. А.</b> , доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н., доцент.....                                                                                                                                                          | 191 |
| Технології особистісно-орієнтованого навчання як засоби підвищення ефективності навчального процесу. <b>Песова-Світалка О.С.</b> , доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент, <b>Шупик І.І.</b> , доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень, к.пол.н., доцент, <b>Тютюнник Ю. М.</b> , професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент ..... | 193 |
| Технології використання інформаційно-аналітичних сервісів Google Scholar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |     |
| <b>Некрасенко Л. А.</b> , доцент кафедри фінансів і кредиту,.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 195 |
| Трансформація освіти та гуманітарна складова якісної підготовки студентів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |     |
| <b>Васько К. С.</b> , старший викладач кафедри філософії, історії та педагогіки.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 197 |
| Формування довіри, як головний чинник підвищення якості освіти                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |     |
| <b>Дорошенко А. П.</b> , доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент, <b>Єгорова О. В.</b> , доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент, <b>Кончаковський Є. О.</b> , доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень, к.е.н., доцент .....                                                                                                       | 199 |
| Формування патріотизму студентів у позааудиторній виховній діяльності                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |     |
| <b>Колодій О. С.</b> , старший викладач кафедри.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 201 |
| Якість освіти: поняття та основні елементи. <b>Ходаківська Л. О.</b> , доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н., доцент, <b>Красота О. Г.</b> , доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н., доцент, <b>Нездойминога О. Є.</b> , доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н. ....                                                                                                                   | 203 |
| <b>СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИНИЦТВА</b> .....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 205 |
| Активізація самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Генетика з біометрією», як елемент формування творчого мислення. <b>Васильєва О. О.</b> , доцент кафедри розведення і генетики сільськогосподарських тварин, к.с.-г.н., доцент, <b>Шаферівський Б. С.</b> , старший викладач кафедри розведення і генетики сільськогосподарських тварин, к.с.-г.н. ....                                                   | 205 |
| Використання інтерактивних технологій при вивченні дисципліни «Сільськогосподарське дорадництво». <b>Усачова В.Є.</b> , доцент кафедри технологій виробництва та переробки продукції тваринництва, к.с.-г.н. ....                                                                                                                                                                                                              | 206 |
| Інноваційна діяльність як фактор забезпечення якості освітнього процесу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |     |
| <b>Бондаренко О. М.</b> , доцент кафедри технологій виробництва та переробки продукції тваринництва, к.с.-г.н., доцент, <b>Слинько В. Г.</b> , професор кафедри технологій виробництва продукції тваринництва, к.с.-г.н., доцент.....                                                                                                                                                                                          | 208 |
| Методичне забезпечення самостійної роботи студентів як основного засобу засвоєння навчального матеріалу. <b>Кузьменко Л. М.</b> , доцент кафедри технологій переробки продукції тваринництва, к.с.-г.н., <b>Тендітник В. С.</b> , завідувач, професор кафедри технологій переробки продукції тваринництва, к.с.-г.н., доцент.....                                                                                              | 211 |

## ЯКІСТЬ ОСВІТИ: ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ

Ходаківська Л. О., доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н., доцент, Красога О. Г., доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н., доцент, Нездойминога О. Є., доцент кафедри організації обліку та аудиту, к.е.н.

Поняття освіти – досить складне й багатоаспектне. В найзагальнішому визначенні освіта – це процес і результат засвоєння людиною систематичних знань, умінь і навичок, розвиток розуму та почуттів, формування світогляду та пізнавальних інтересів. Освіченою людиною можна назвати того, хто володіє ідеями, принципами і методами, що визначають загальний підхід до розгляду різноманітних фактів і явищ; хто володіє високим рівнем розвинутих здібностей, умінням застосовувати набуті знання до якомога більшої кількості частинних випадків; хто одержав багато знань і, крім того, може швидко й правильно застосовувати їх у конкретному випадку; у кого поняття і почуття отримали благородне і піднесене спрямування. Отже, поняття «освіта» передбачає не лише знання, уміння й навички як результат навчання, але й уміння критично мислити, творити, оцінювати з моральних позицій все навколишнє. Освіта – це суспільно організований і нормований процес (і його результат) постійної передачі попередніми поколіннями наступним соціально значущого досвіду, який в онтогенетичному плані становлення особистості є її генетичною програмою і соціалізацією [1].

Освіта – це послідовне та передбачуване формування таких якостей людини, що визначають ефективність її професійної діяльності. Це не просто знання та навички, хоча й вони відіграють сьогодні дуже велику роль у професіоналізації управління. Але це ще й культура, і потенціал саморозвитку, і розвинуті творчі здібності, і позиції моральності, і загострене почуття соціальної відповідальності – повний комплекс тих рис особистості, що перетворюють професійну діяльність у суспільне благо [4].

Освіта, як і будь-який процес або результат діяльності людини, має визначену якість. Найбільш точним у концептуальному розумінні є таке визначення якості освіти. Якість освіти – це комплекс характеристик освітнього процесу, які визначають послідовне, практично ефективне формування компетентності та професійної свідомості. Тут можна виділити три групи характеристик: якість потенціалу досягнення мети освіти, якість процесу формування професіоналізму та якість результату освіти.

Якість розглядається не тільки як результат діяльності, а і як можливість його досягнення у вигляді внутрішнього потенціалу та зовнішніх умов, а також як процес формування характеристик.

Якість потенціалу виражається в таких характеристиках, як якість мети освіти; якість освітнього стандарту; якість освітньої програми; якість матеріально-технічної бази освітнього процесу; якість викладацького складу; якість студентів; якість інформаційно-методичної бази.

Якість процесу формування професіоналізму – це якість технології освіти, контролю освітнього процесу, якість мотивації викладацького складу на творчість та ефективність педагогічної роботи, якість ставлення студентів до

освіти, інтенсивність освітнього процесу, управління освітою, методи презентації навчальних досягнень.

Якість результату освіти – це усвідомлення професіоналізму, розпізнавання та реалізація індивідуальних здібностей і особливостей, працевлаштування, кар'єра та заробітна плата, оволодіння методологією самоосвіти, знання, практичні навички.

Кожна з цих характеристик вимагає окремого аналізу та вивчення можливості її виміру й оцінки, врахування у практиці організації навчального процесу.

Т. Лукіна та О. Ляшенко характеризують якість освіти з різних позицій:

- як політична категорія якість освіти акумулює в собі засади освітньої політики держави на певному етапі її розвитку й основні стратегічні лінії розвитку національної системи освіти в контексті світових тенденцій;

- як соціальна категорія вона відбиває суспільні ідеали освіченості й окреслює загальні цілі освіти, законодавчо визначені й нормативно закріплені в державних стандартах;

- як категорія управління вона визначає стратегії впливу на певні показники функціонування освітньої системи та обирає можливі шляхи змін її розвитку [2; 3].

З метою контролю якості освіти слід створити інформаційну систему, що буде визначати якість освіти та результати діяльності навчального закладу, включити такий інструментарій сучасного управління, як моніторинг. Це дозволить здійснювати постійне оцінювання та критичний розгляд можливих шляхів досягнення цілей, запровадження певних інновацій з урахуванням внутрішніх та зовнішніх умов функціонування навчального закладу.

Отже, під якістю освіти ми розуміємо певну збалансовану відповідність освіти (як процесу, як результату та як освітньої системи) потребам, цілям, умовам і соціальним нормам (стандартам) освіти.

Узагальнюючи, можемо стверджувати, що якість освіти – це:

- багатовимірна модель соціальних норм і вимог до особистості, освітнього простору, у якому відбувається її розвиток, та системи освіти, яка реалізує модель на певних етапах навчання;

- інтегральна характеристика реальних досягнутих результатів освітніх процесів і навчальних програм;

- міра відповідності нормативним вимогам, соціальним та особистісним очікуванням.

### Список використаних джерел

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історичні теорії : [підручник] / А. М. Алексюк. – К. : Знання, 1998. – 472 с.

2. Лукіна Т. О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика / Т. О. Лукіна. – К. : Вид. дім «Шкільний світ»; Вид-во Л. Галіцина, 2006. – 128 с.

3. Ляшенко О. Стратегія якості як основа освітньої політики країн світу / О. Ляшенко // Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи ; за заг. ред. О. І. Локшиної. – К. : К.І.С., 2004. – 128 с.

4. Ягупов В. В. Педагогіка / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2003. – 559 с.